

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 2.08.97

**Inventaris van het archief van het
Ministerie van Financiën: Bureau
Afvoer Regeeringsapparaat (BARA),
1940-1946**

PWAA

Nationaal Archief, Den Haag 2009

This finding aid is written in Dutch.

INHOUDSOPGAVE

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	8
De verwerving van het archief.....	8
Inhoud en structuur van het archief.....	9
Inhoud.....	9
Selectie en vernietiging.....	9
Aanvullingen.....	9
Verantwoording van de bewerking.....	9
Ordering van het archief.....	9
Verwant materiaal.....	10
Beschikbaarheid van kopieën.....	10
Verwante archieven.....	10
Publicaties.....	10
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
1. Algemeen.....	11
2. Bijzonder.....	12
2.1. Personeel.....	12
2.2. Organisatie.....	12
2.3. Financiën.....	12
2.4. Regelgeving.....	13
2.4.1. Regelingen.....	13
2.4.2. Instructies, aanschrijvingen e.d.....	13
2.5. Taakuitvoering.....	14

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Ministerie van Financiën: Bureau Afvoer Regerings Apparaat (BARA)

Archiefbloknummer:

F34

Omvang:

52 inventarisnummer(s); 0,10 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale gedrukte, getypte en geschreven documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Ministerie van Financiën, Bureau Afvoer Regeerings Apparaat

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief bevat stukken betreffende de organisatie, regelgeving, personeel, comptabiliteit en taakuitvoering: het verplaatsen en herhuisvesten van rijksdiensten en hun ambtenaren, nodig geacht wegens de bouw van de Atlantikwall.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Ministerie van Financiën: Bureau Afvoer Regerings Apparaat (BARA), nummer toegang 2.08.97, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Financiën / BARA, 2.08.97, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Het Bureau Afvoer Regeerings Apparaat (B.A.R.A., hierna BARA) is opgericht in december 1942 ingevolge de "Anordnung" van de Rijkscommissaris voor het Bezette Nederlandse Gebied d.d. 7 december 1942.

Naast het BARA functioneerden al vanaf 1939 de Commissie Burgerbevolking en het Bureau Afvoer Burgerbevolking (BAB, zie bij verwante archieven). Deze instanties vielen onder het ministerie van Binnenlandse Zaken. Zij zorgden er voor dat de verwoestingen in de meidagen van 1940 geen al te dramatische nasleep hadden voor de bevolking die daar mee te maken kreeg.

Vanaf 1942 werden de meeste departementen en een aantal overheidsinstellingen – mede in verband met de bouw van de Atlantikwall – vooral naar het midden en oosten van het land verplaatst (Utrecht, Amersfoort, Deventer, Apeldoorn, Zutphen, Velp). Naast het BAB werd het BARA opgericht dat onder het ministerie van Financiën ressorteerde. Dit gebeurde waarschijnlijk omdat de taak van het BARA - het verplaatsen en met name het huisvesten van rijksdiensten - samenviel met die van de Rijksgebouwendienst die ook (tot juli 1945) onder dit ministerie viel.

Bij Financiën traden in deze de waarnemend secretaris-generaal Rost van Tonningen, en voor deze de thesaurier-generaal Rambonnet op als gevolmachtigden van Rijkscommissaris Seyss-Inquart. De leiding van het BARA was aan hen opgedragen. De uitvoering van de taak lag bij twee directeurs (waarschijnlijk de regelmatig in de stukken genoemde en soms ook ondertekenende heren Bakker en Barentsen).

Het BARA was georganiseerd ¹ in een centraal bureau te Deventer en negen plaatselijke bureaus in : Deventer, Amsterdam, Utrecht, Amersfoort, Zwolle, Apeldoorn, Zutphen, Arnhem, Nijmegen.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Er is nagenoeg niets bekend over de geschiedenis van het archief. Zo is niet bekend of het archief in 1946 na de opheffing van het BARA van Deventer naar Den Haag is overgebracht, of dat het een verzameling stukken betrof die in Den Haag op het ministerie van Financiën door een medewerker van de Generale Thesaurie is aangehouden. Het heeft wel altijd als een aparte entiteit bij het ministerie van Financiën opgeslagen gestaan tussen het archief van de Generale Thesaurie. Daarom kreeg het tijdens de voorbereiding van de grote archiefverhuizing (2005-2006) van het te renoveren pand van het ministerie aan het Korte Voorhout in Den Haag naar het Centraal Archief Rijksbelastingdienst in Apeldoorn ook zijn eigen bloknummer, GT494. Vanuit Apeldoorn is het archief in 2006 naar het Project Wegwerken

1 Zie voor de taken en organisatie van het BARA inv.nr. 10.

Archiefachterstanden (PWAA) in Rotterdam gebracht en opgeslagen in het depot van het Gemeentearchief Rotterdam. Vandaar is het na bewerking in 2009 naar het Nationaal Archief overgebracht.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is in 2009 door Ministerie van Financiën overgebracht naar het Nationaal Archief, krachtens artikel 12 van de Archiefwet 1995

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Overbrenging van een overheidsarchief

Inhoud en structuur van het archief

INHOUD

Het archief bevat stukken betreffende de organisatie, regelgeving, personeel, comptabiliteit en taakuitvoering. Het soort stukken betreft onder andere brieven, nota's, rapporten, circulaires en lijsten.

SELECTIE EN Vernietiging

Alle stukken zijn bewaard op basis van artikel 5e van het Archiefbesluit 1995. Er is geen selectie gepleegd en er zijn derhalve geen selectielijsten gehanteerd.

AANVULLINGEN

Voor dit archief worden geen aanvullingen verwacht.

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

Het archief moest, vanwege het feit dat het oorlogsgerelateerd was, in zijn geheel bewaard blijven. Er zijn alleen (drie-)dubbele stukken (m.n. gedrukte circulaires) uit het archief vernietigd.

Het archief was ongeordend. De stukken zaten in papieren mapjes met een enkel trefwoord er op geschreven bij elkaar. Een wezenlijk en voor deze inventaris ook werkelijk verband tussen de stukken was echter niet te herkennen. Daarom is besloten om het archief stuksgewijs te beschrijven. Achteraf konden daardoor toch nog een aantal stukken logisch bij elkaar gevoegd worden (bijv. bij de inv.nrs. 1 en 3).

Alle stukken zijn van nietjes, plakband en overige hechtmiddelen ontdaan en verpakt in zuurvrije omslagen en een zuurvrije archiefdoos. Ze zijn daarna genummerd volgens de inventaris. De omslagen en doos zijn voorzien van etiketten. De omvang van het archief is 0,125 meter (1 archiefdoos) gebleven.

ORDENING VAN HET ARCHIEF

De inventaris is ingedeeld in twee hoofdrubrieken, te weten 'Algemeen' en 'Bijzonder'. Onder de laatste vallen achtereenvolgens de subrubrieken 'Organisatie', 'Regelgeving', 'Personeel', 'Comptabiliteit' en 'Taakuitvoering'.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

Het is aan te bevelen ook de volgende archieven te raadplegen:

- 2.04.48.12: Inventaris van het archief van het Ministerie van Binnenlandse Zaken: Commissie Burgerbevolking en Bureau Afvoer Burgerbevolking, 1939-1946;
- 2.04.48.14: Centraal Bureau Verzorging Oorlogsslachtoffers, sinds 1947 Rijksdienst voor Maatschappelijke Zorg, 1945-1949;
- 2.04.51: Afdeling Hulpverlening Oorlogsslachtoffers en Evacuatiezaken, (1939) 1945-1947 (1951)

PUBLICATIES

L. de Jong, *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog, dl. 6, Tweede helft, juli '42 - mei '43* ('s-Gravenhage 1975), blz. 765-771.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

1. ALGEMEEN

1	Verslagen van de vergaderingen van de Gevolmachtigde Rambonnet met de vertegenwoordigers van de verschillende departementen
1942-1943	1 omslag
2	Brieven van dhr. Bakker aan dhr. H.A.C.L. Barentsen inzake de regeling van enige administratieve en personele aangelegenheden
1943	3 stukken
3	Nota "Waar het om gaat", met daarop vermeld de punten voor de bespreking der vertegenwoordigers op dinsdag 5 oktober 1943
1943	1 stuk
4	Verslagen van de vergaderingen van de directie BARA met de hoofden van de plaatselijke bureaus
1943	1 omslag

2. BIJZONDER

2.1. PERSONEEL

- 5** Adres- en telefoonlijst van stafmedewerkers van het hoofdbureau BARA te Deventer
ca. 1943 1 stuk
- 6** Brief van de Gevolmachtigde aan de hoofden van de plaatselijk bureaus van het BARA inzake de regeling van gratificaties en overwerk
1943 1 stuk
- 7** Twee circulaire betreffende de vestigingsadressen en hoofden van dienst van de plaatselijke bureaus van het BARA
1943 2 stukken
- 8** Rapport betreffende de gang van zaken bij het plaatselijk bureau van het BARA te 's-Gravenhage
1944 1 stuk

2.2. ORGANISATIE

- 9** Circulaire betreffende de decentralisatie van het Bureau Huisvesting en Algemeene Zaken van de afdeling Rijksgebouwen van de Afdeling Accijnzen
1943 1 stuk
- 10** Memo "Het Hoofdkwartier van het BARA meldt"
1943 1 stuk
Notabene: Ironisch gesteld, het betreft "de inname van Deventer door het BARA".
- 11** Rapport over de opzet en organisatie van het Centrale BARA en 9 plaatselijke bureaus
1943 1 stuk
- 12** Beschikking van 5 juli 1946 van de ministers van Financiën en Binnenlandse Zaken betreffende de opheffing van het BARA, afschrift
1946 2 stukken

2.3. FINANCIËN

- 13** Circulaire betreffende de regeling aanvraag om decharge, en de regeling aanvraag gelden ter goede rekening, met bijlagen
1943 1 omslag

- 14** Aanvullende instructie voor de comptabelen van het BARA
1944 1 stuk

2.4. REGELGEVING

2.4.1. REGELINGEN

- 15** Verordeningenbladen voor het bezette Nederlandsche gebied, nr. 22 d.d. 24 augustus 1940 en nr. 19 d.d. 01 augustus 1942, met daarin verordeningen die betrekking hebben op het zogenaamde vestigingsverbod.
1940, 1942 2 stukken
- 16** Stukken betreffende de totstandkoming en wijziging van de Regeling van de vergoeding voor de inkwartiering van Rijksambtenaren tijdens en na de verplaatsing van departementen en van rijksbureaus naar nieuwe standplaatsen
1942-1943, 1945 1 omslag
- 17** Nota van het hoofd Bureel Financiën en Personeel aan de directie BARA over de eerste bevindingen over de werking van de Regeling van de vergoeding voor de inkwartiering van Rijksambtenaren tijdens en na de verplaatsing van departementen en van rijksbureaus naar nieuwe standplaatsen
1943 1 stuk
- 18** Stukken betreffende de totstandkoming en toepassing van de Financiële Regeling voor de inkwartiering en huisvesting van gezinnen
1943 1 omslag
- 19** Stukken betreffende de totstandkoming en toepassing van de Regeling terugvoer ambtenaren I en Regeling terugvoer ambtenaren II
1945-1946 1 omslag

2.4.2. INSTRUCTIES, AANSCHRIJVINGEN E.D.

- 20** Circulaire betreffende de "Aanwijzingen I, voor de administratieve voorbereiding van de inkwartiering c.q. huisvesting der Rijksambtenaren (R.A.) in gemeenten welke in aanmerking komen voor inkwartiering en huisvesting"
ca. 1943 1 stuk
- 21** Circulaire betreffende het "Verkrijgen van distributiebescheiden, overboekingen in de bevolkingsregisters en wijziging van het persoonsbewijs"

-
	ca. 1943	1 stuk
22	Circulaire van de afdeling Personeel van het ministerie van Financiën betreffende de toepassing van artikel 2 lid 1 van het Arbeidsdienstplichtbesluit 1943	1 stuk
23	Circulaire van de Gevolmachtigde aan hoofden van de plaatselijk bureaus van het BARA inzake de toepassing van BARA-regelingen op ambtenaren ca. 1943	1 stuk
24	Circulaire van de Gevolmachtigde aan hoofden van de plaatselijk bureaus van het BARA inzake de toepassing van het verplaatsingskostenbesluit 1943	1 stuk
25	Instructie voor de uitvoering van de ontwerpregeling huurverrekening, met bijlagen 1943	1 omslag
26	“Mededelingen van den Gevolmachtigde II”, betreffende de mogelijke evacuatie van de vesting Clingendael ca. 1943	1 omslag
27	Serie circulaires getiteld “Mededeelingen inzake de huisvesting van Rijksambtenaren” 1943	1 omslag
28	Serie circulaires getiteld “Mededeelingen inzake de inkwartiering van Rijksambtenaren” 1943	1 omslag

2.5. TAAKUITVOERING

29	Brief van 16 december 1942 betreffende de vestiging van regeringsorganen in het Bungehuis (Spuistraat 210-212 te Amsterdam) van de afdeling Rijksgebouwen aan de in dit pand bedrijfsruimte hurende instellingen, stencil 1942	1 stuk
30	Stukken betreffende de verhuizing van delen van het ministerie van Financiën van Den Haag naar Deventer en het daarnaast gelegen Schalkhaar 1942-1943	1 omslag
31	Brief van de directeur BARA aan een politieambtenaar inzake de toewijzing van een woning in Nijmegen	

	ca. 1943	1 stuk
32	Brief van de directeur BARA aan het hoofd van de Arnhemse BARA inzake de vergoeding voor overbrenging van een inboedel 1943	1 stuk
33	Brief van de directeur BARA aan het hoofd van de Nijmeegse BARA inzake de inkwartiering van het personeel van de Rijksluchtbeschermingschool 1943	1 stuk
34	Brief van de Gevolmachtigde aan de secretaris-generaal van Opvoeding, Wetenschap en Kultuurbescherming inzake de toekenning van vergoeding voor verhuiskosten, afschrift 1943	1 stuk
35	Circulaire van de Gemachtigde voor de prijzen van het ministerie van Financiën betreffende de wijze van transport van inboedels bij de overbrenging van gezinnen 1943	1 stuk
36	Circulaires betreffende de afkondiging van een vestigings- en verhuisverbod en de overname van woningen voor de huisvesting van ambtenaren in de gemeente Zwollerkerspel 1943	2 stukken
37	Formulier betreffende het niet verkrijgbaar zijn van een woning in Den Haag ca. 1943	1 stuk
38	Lijst met opgave van in Den Haag verwoeste gebouwen ca. 1943	1 stuk
39-40	Lijsten van gevorderde woningen ca. 1943	2 stukken
39	Lijst met opgave van in Deventer gevorderde woningen	
40	Lijst met opgave van "woningen, welke ingevolge de jongste evacuatiemaatregelen door de plaatselijke bureaus van het BARA zijn gevorderd"	
41-43	Lijsten van inkwartiering en huisvesting van ambtenaren en rijksdiensten 1943	3 stukken
41	Lijst met "opgave van aantal gehuwde ambtenaren, die op de nieuwe standplaats zijn ingekwartierd en hun gezin te 's-Gravenhage hebben achtergelaten"	
42	Staat met opgave per gemeente van voor inkwartiering en huisvesting van rijksdiensten en -functionarissen "verkende" en gebruikte gebouwen en woningen in	

-
- 43** 1942 en 1943, lichtdruk
Staat met per plaats opgave "over het aantal personen, dat volgens het besluit van den Rijkscommissaris d.d. 7 december 1942, betreffende de dislocatie van Overheidsdiensten geëvacueerd, resp. gehuisvets en ingekwartierd" zijn
- 44** Nota van het hoofd bureel Controle aan de directeur BARA inzake de huisvesting van ambtenaren te Driebergen
1943 1 stuk
- 45** Petitie van ingekwartierde ongehuwde ambtenaren en arbeidscontractanten aan de Gevolmachtigden over de inkwartieringsinhouding op hun salaris, afschrift door het Centrale BARA, met bijlage
1943 2 stukken
- 46** Stukken betreffende het onderverhuren van de eigen woning in Zuid-Holland door een te verplaatsen ambtenaar
1943 3 stukken
- 47** Stukken betreffende het transportvraagstuk bij de verhuizingen van ambtenaren
1943 2 stukken
- 48** Ter kennisgeving aan het BARA opgestuurde brief van de Algemeen Gemachtigde Oorlogs- en Defensieschaden aan de Rijkscommissaris inzake staatshulpverlening aan het bedrijfsleven, doorslag
1943 1 stuk
- 49** Brief van de directeur BARA aan de Gevolmachtigde inzake het al dan niet van toepassing zijn van BARA-regelingen op bepaalde groepen ambtenaren
1944 1 stuk
- 50** Brief van de Gevolmachtigde aan de directeur van het Rijksbureau voor Non ferro Metalen inzake de overplaatsing van de ambtenaren van dit laatste bureau naar Ede
1944 1 stuk
- 51** Bekendmaking van het besluit van de waarnemend secretaris-generaal M. Rost van Tonningen inzake de vordering van goederen ten behoeve van door hem aan te wijzen personen
1945 1 stuk
- 52** Stukken betreffende de terugvoer van het regeringsapparaat
1945-1946 1 omslag